

Mere militær kan ikke skabe fred i Mali

Folketinget har besluttet at sende 70 danske soldater til Sahel. Men militære interventioners evne til at skabe fred er ikke imponerende. Der er i stedet behov for indsatser, der styrker den økonomiske, sociale og politiske udvikling, skriver generalsekretær i Oxfam IBIS, Kristian Weise, i dette debatindlæg

21. oktober 2019

Kommentarer (1)

- [DEL](#)
- [TWEET](#)
- [EMAIL](#)

DELT 155 GANGE

Onsdag den 9. oktober var der bred opbakning i Folketinget til at sende 70 soldater og to transporthelikoptere til den fransklede Operation Barkhane i Sahel-regionen. Samtidig bakkede vores politikere op om at sende militær støtte til den fredsbevarende FN-mission i regionen. Men militære indsatser skaber sjældent varig fred, da de ikke adresserer de grundlæggende årsager til krig og konflikt.

Danmark har en klar målsætning om at fordre fred, yde humanitær bistand og skabe langsigtet udvikling i den konfliktprægede Sahel-region i det nordvestlige Afrika. Og den netop besluttede militære indsats har særligt fokus på Mali, hvor forskellige etniske og religiøse gruppers kampe volder stor skade og leder til drab på civile. Situationen er nogle steder så alvorlig, at der kan være tale om etnisk udrensning og samlet set har næsten fire millioner mennesker ifølge FN akut brug for humanitær bistand.

Problemet er bare, at den såkaldte stabiliseringsindsats alene placerer bandager på sår, der kræver langt mere grundlæggende behandling. Den opgraderede militære støtte understreger, at Danmarks nye folketing og vores nye regering ser ud til at fortsætte tidligere tiders tilgang. Der er handling bag ordene, men desværre ikke meget evidens for, at det vil virke.

Siden 2018 er støtten fra lande som Danmark til den franske Operation Barkhane og FN-missionen MINUSMA steget kraftigt. Samtidig er volden og ustabiliteten dog også eskaleret, og alt tyder desværre på, at den negative spiral kun bliver værre. Frankrig har mere end 4.000 soldater udstationeret. Det koster over en milliard euro om året, og indsatserne er både bekostelige og ineffektive, når Vesten forsøger at bekæmpe voldelige konflikter med militær indgriben.

Det kan virke kontraintuitivt, at fredsbevarende militær ikke hjælper med at skabe varig fred. Men historikken for de militære interventioner er ikke imponerende.

Forebyg konflikt

Ulighed samt manglende repræsentation og ligestilling i landene i Sahel-regionen er en af de vigtigste bagvedliggende årsager til konflikterne. Og derfor bør den største indsats være rettet mod den. Hvis Danmark, EU, FN og andre internationale aktører prioriterede en langsigtet satsning på fredsopbygning, ville chancerne for varig fred være større.

Der er brug for at investere i fredelige og trygge samfund. Det vil ikke alene virke bedre. Det vil også koste mindre.

En udregning, der er produceret af Verdensbanken og FN, viser, at langsigtede investeringer i fredsopbygning og konfliktforebyggelse virker, når man adresserer årsagerne til konflikt. For hver syv kroner, der investeres i fredopbygning, spares der over 100 kroner i omkostninger forårsaget af konflikt og den efterfølgende genopbygning.

De typer af militære operationer og stabiliseringsindsatser, som Operation Barkhane er rettet mod, ønsker at bekæmpe ikkestatslige væbnede grupper. Den er ikke rettet mod at løse de bagvedliggende årsager til konflikten, der blandt andet er en konsekvens af klimakrisen og kampen om retten til jord. Desuden finder indsatsen sted i lande, hvor der mangler velfungerende statsstrukturer, hvor sammenhængskraften er lav, og tilliden til sikkerhedsstyrkerne er meget lille.

Forskning i Sahel-krisen viser, at det ofte er overgreb fra politi og militær, der får folk til at tilslutte sig de væbnede grupper. Så i stedet for at fortsætte med den hidtidige fejlslagne tilgang bør man arbejde på at

opbygge tillid og samhørighed mellem de forskellige samfundsgrupper og mellem civilsamfundet og myndighederne.

Omtrent 60 procent af verdens igangværende konflikter finder sted i lande, der inden for de seneste 30 år har oplevet andre voldelige konflikter. Her er det en kendt sag, at uligheden stiger de første fem år efter en konflikt, og at de gentagne konfliktspiraler øger uligheden, som igen sår frøene til nye konflikter.

Disse udfordringer kan ikke løses ved hjælp af militære stabiliseringsindsatser alene og kræver mere fundamentale indsatser, der styrker den økonomiske, sociale og politiske udvikling. Problemet omfang er bedst eksemplificeret ved, at 450.000 børn og unge går glip af skolegang alene i Mali på grund af konflikten i Sahel-regionen. Det viser tal fra FN.

Børn i titusindvis vokser altså op uden at tilegne sig de forudsætninger, der skal til, for at fremtiden kan blive bedre og fredeligere. Noget, der ellers både ville være til gavn for nogle af verdens mest udsatte mennesker, deres lokalsamfund og danske interesser på langt sigt.

Når vi ved, at militære indsatser i de fleste tilfælde alene skaber yderligere konflikt, der så igen kræver mere militær, burde vi bruge pengene på at skabe fred i stedet. I Danmark burde vi have lært den lektie i Irak og Afghanistan. Og det er på tide at prøve en anden tilgang.

Kristian Weise er generalsekretær i Oxfam IBIS